

Calènder 2002

*Le laûr da vigni dé
garant de vita*

Cassa Raiffeisen Val Badia

www.cassaraiffeisenvalbadia.it

L'avënt dl turism y i pröms pioniers

Ala fin dl 19. secul â le laür da mënacrëp y chël da trogher metü man de rapresentè de bones poscibilitè de davagn por i mituns di paurs, a chi che al ti savò bel da arpizé o da jì sö por munt. Danter chisc êl inçe Franz Kostner da Corvara – öna dles porsones plü significatives por le svilup dl turism dla Val Badia. Êl â metü man de laurè sciöche mënacrëp tl 1897 y propi sciöche mënacrëp âl plü tert tut pert a döes spediziuns tl'Asia zentrala. Chëstes ti â dè la poscibilitè de abiné adöm i scioldi por cumprè tl 1908 l'Ustaria Posta a Corvara che ê bele da tröc agn incà n punt de referimënt por alpinisc. Tratan l'invern dl 1909 âl fat les prömes escursciuns cui schi d'alpinism cun ghesc da foradeca y â cherié la basa por na sajun da d'invern che ê çina te chël momënt çiamò dër limitada. Do l'interuziun gaujada dala pröma gran vera êra indö jüda söpert cun le turism, dantadöt a Corvara. Inçe chësta secunda fasa de svilup dl turism te nosta valada, ê en pert na consequënza dl gran svilup de Gherdëna. Mo i pröms operadus turistics dla Val Badia ne s'â nia lascè petlè y â instèsc porvè de trà adalerch ghesc fajon n bun retlam. N vare inant ê inçe stada la fondaziun dla sozietè dles corieres „Kostner y Videsott“ tl 1922, che ê te püç agn diventada la maiù dita de trasport dla Provinzia. Tl 1931 ti â la fondaziun dla scora de schi a Corvara dè çiamò na majera sbürta al turism dla Val Badia, che â arjunt ti agn dedò le punt plü alt çina te chël momënt.

Jenà

2002

MERT	1 Nanü: S. Maria uma de Chël Bel Dì	☾
MERC	2 S. Basile	☾
JÖB	3 S. Genofefa	☾
VÉN	4 S. Hermes	☾
SAB	5 S. Amelia	☾
DOM	6 Casper, Marciun, Baldessè	☾ ☽
LÖN	7 S. Valentin	☽
MERT	8 S. Severin	☾
MERC	9 S. Julian	☾
JÖB	10 S. Gregore X	☾
VÉN	11 S. Paolin d'Aculeia	☾
SAB	12 S. Hilda	☾
DOM	13 S. Ilare	☾ ☽
LÖN	14 S. Felizè da Nola	☾
MERT	15 S. Romede	☾
MERC	16 S. Marzelin	☾
JÖB	17 S. Antone dai Tiers	☾
VÉN	18 S. Prisca	☾
SAB	19 S. Mario	☾
DOM	20 S. Bostian	☾
LÖN	21 S. Agnes	☾ ☽
MERT	22 S. Vinzénz	☾
MERC	23 S. Emerenziana	☾
JÖB	24 S. Francësch de Sales	☾
VÉN	25 S. Wolfram	☾
SAB	26 SS. Timoteo y Tito	☾
DOM	27 S. Angela Merici	☾
LÖN	28 S. Tomësc d'Acuin	☾ ☽
MERT	29 Beät Ojöp Frëinademetz	☾
MERC	30 S. Martina	☾
JÖB	31 S. Jan Bosco	☾

L'anuzamënt dl bosch

Tla Val Badia pò i bosc apëna gnì anuzà te na manira regolada, dal momënt che la maiù pert é de privaç. An é rovà te chësta situaizion, ciòdiche al è – incèr le 1850 – gnù parti sò danter privaç parzeles de bosch che fajò inlaòta pert di bosc de comun, di bosc de fraziun y di bosc de vijinanza. La grandëza di bosc dla valada é al dédaincò ciàmò dër desvalia: ara depënd (tan inant che ara ne se trata nia de na proprietè privata dër vedla) dal numer dles porsones che fajò pert dla vijinanza o dl comun ala data dla despartiziun bele nominada. Danter i gragn proprietars de bosch alda tres ciàmò le vëscò de Porsenù, che à dōtaorela de gran passer imagnè propietars de San Martin, a Lungiarù y sòn le Jù de Valparola. Ma tl comun da Corvara à la proprietè coletiva dl bosch na prevalënza sòn les atres sorts de proprietès. A vigni manira é i bosc de vijinanza o de fraziun sura dōta la valada ma metüs adòm da de pices parzeles. I caji d'ezeziun é rars. Tl comun de Badia y te chël de Mareo é la maiù pert di bosc dl comun, mo altamo tl cajo de Mareo ne pò le bosch en gran pert nia gnì anuzé dal momënt che al à na funziun de sconanza cuntra les roes y les smòies.

Forà

2002

VÈN	1	S. Brighita	
SAB	2	S. Maria dles Cìandères	
DOM	3	S. Blaje	
LÒN	4	S. Veronica	
MERT	5	SS. Ingenuin y Albuin	
MERC	6	S. Dorotea	
JÖB	7	S. Richard	
VÈN	8	S. Iarone	
SAB	9	S. Apolonia	
DOM	10	S. Scolastica	
LÒN	11	S. Maria da Lourdes	
MERT	12	S. Gregòre II	
MERC	13	Capiun	
JÖB	14	S. Valentin da Terni	
VÈN	15	S. Siegfrid	
SAB	16	S. Iuliana	
DOM	17	I 7 Fondadus di Serviç (1. Domënia de Carsëma)	
LÒN	18	S. Sciomun	
MERT	19	S. Irmgard	
MERC	20	S. Eleutere	
JÖB	21	Pire Damiani	
VÈN	22	S. Margherita da Cortona	
SAB	23	S. Policarp	
DOM	24	S. Ida (2. Domënia de Carsëma)	
LÒN	25	S. Valburga	
MERT	26	S. Metilda	
MERC	27	S. Gabriel	
JÖB	28	S. Roman	

Svilups de n artejanat modern

Tla Val Badia àn tl 19. secul porvè por n cer tèmp de ti fà do ai gherdènes, che se davagnà en gran pert le vire cun l'ert dl ziplé chiena de lègn. Mo chèsta sort d'ativité n' à mai arjunt, gnanca en pert, le nivel che ara à arjunt te Gherdèna y le pice paiamènt che i zipladus dla Val Badia ciàfà dai ferlegrì de Gherdèna por so laùr i à portà sòn d'atres strades. Tröc s' à specialisé sòn le depènje y tratan l'invern gnòl rodè jò d'òta l'Àustria, mo incè la Svizera y le Paiern por depènje a òre stües, portes, mebli y d'atres cosses de lègn. I artejans „ambulanç“ se fajò incè paié l'alberch y le mangé da sü tliènc por podèi sparagné vigni centejim da portè a ciàsa. Do la secunda Gran Vera s' à la situaziun en pert mudé, altamo por certes categories de artejans. Cun le svilup dl turism él incè chersciü le debojègn de frabiché y de renové les costruziuns. Le debojègn de artejans cualificà é chersciü ala medema manira. I zumpradus, i tistleri, i sotleri, i feurs à porchèl ciàfè plü da laùr tla valada y à podü lascè de raité da n post al ater fora dla valada. Deache la fasa de svilup de chèsc vers n' à mai dè do, él gnü engrandi les berstots y por tigni le vare cun la concorènza da foradecà à i artejans messè s'organisè cun mascinnis aladò. Por sostegni chèsc svilup dl'artejanat modern él gnü cherié zones artejanales te deplü païsc. I dui seturs dominanç dla valada, artejanat y turism, va oramai inant deboriada y un n setur ne sciafiess nia sauri zènza l'ater.

Merz

2002

VÈN	1	S. Albin	☞
SAB	2	S. Carl	☞
DOM	3	S. Cunigunda (3. Domènia de Carsèma)	☞
LÒN	4	S. Lucio	☞
MERT	5	S. Oliva	☞
MERC	6	S. Fridolin	☞
JÖB	7	SS. Perpetua y Felizita	☞
VÈN	8	Jan de Dì	☞
SAB	9	S. Franzisca da Roma	☞
DOM	10	S. Emilian (4. Domènia de Carsèma)	☞
LÒN	11	S. Teresina Redi	☞
MERT	12	S. Max	☞
MERC	13	S. Rosina	☞
JÖB	14	S. Metilda	☞
VÈN	15	S. Clemens M. H.	☞
SAB	16	S. Heribert	☞
DOM	17	S. Patrizè (5. Domènia de Carsèma)	☞
LÒN	18	S. Eduard	☞
MERT	19	S. Ojöp	☞
MERC	20	S. Irmgard Emparedèssa	☞
JÖB	21	S. Christian da Köln	☞
VÈN	22	S. Lea	☞
SAB	23	S. Turibe	☞
DOM	24	S. Caterina (Domènia dl Ori)	☞
LÒN	25	S. Maria de Merz	☞
MERT	26	S. Liudger	☞
MERC	27	SS. Haimo y Beät Forwin	☞
JÖB	28	Jöbia Santa	☞
VÈN	29	Vèndres Sanc	☞
SAB	30	Sabeda Santa	☞
DOM	31	Pasca	☞

Artejanat inier y incò

I pröms insediament de nosta valada vâ zoruch al XI. secul y bele dailò s'anuzâ i pröms „artejans“ – mornas, sigac, galbri y batalana – dla forza dl'ega por so laür. Cun l'ampliamënt dla colonisaziun dla valada ti secui dedò, èl bel plan rovè d'atri artejans laprò: tistleri, zumpradus, feurs, tisceri, sotleri, sartus y i.i. N valgügn de chisc, sciöche le cargà, le sartù, le fumere y le tiscere jò fora por les ciasas a laorè, olache ai è dagnora bëgnodüs. Dantadöt i mituns â na gran festa da ciarè pro sciöche ai manajâ les massaries. Le tiscere fajò le drap de ciasa por linzos y pezes da mans, por ciàmêjes o braies. Le cargà jò cun súa crama sòn le spiné da na ciasa al'atra por cuncè i cialzà vedli o por nen fâ de nüs a chi co n'â debojëgn. Le sartù y la sartorëssa â zacan döt l'ann da fâ da dortorè sò guant vedl, desfâ guanc di gagn por fâ d'infora guanc ai mituns y al gnò sambëgn incè fat guanc nüs cun le drap de lana che le pair â instès te ciasa. Le feur inforâ ciavai, arsorâ liöses, tirâ sura cèrtli de fer ales rodes di gratuns y di ciars. Al décaincò é tröc mistiers da zacan mudà o te val cajo incè morc fora. I tisceri d'al dédaicò ne fej nia plü drap, mo tovaies y zaindli cun de bi moti y dessëgns laite. I sartus n'â nia plü le noto che ai â, deache la maiù pert se cumpra i guanc bele fac y al é incè ma plü püç cargàs co se tol sò da cuncè cialzà, deache gonot costel demanco da nen cumprè n per de nüs sòn le marcé. Incè i feurs da incò laóra cun mascinns modernes y fej crusc da mort de fer batü, ponturines, sis, glandri de stiga, ferriades por finestres y de vigni sort de produc artistics.

Aurì

2002

LÖN	1 Lönesc de Pasca	☾
MERT	2 S. Francësch	☾
MERC	3 S. Richard	☾
JÖB	4 S. Isidoro	☾ ☽
VËN	5 S. Creszënzia	☽
SAB	6 S. Pire	☽
DOM	7 Jân de la Salle	☽
LÖN	8 S. Walter	☽
MERT	9 Maria Cleofe	☽
MERC	10 S. Engelbert	☽
JÖB	11 S. Stanisla	☽
VËN	12 S. Zenone	☽ ☽
SAB	13 S. Martin I	☽
DOM	14 S. Valerian	☽
LÖN	15 S. Hunna	☽
MERT	16 S. Lambert	☽
MERC	17 S. Anicet	☽
JÖB	18 S. Apolöne	☽
VËN	19 S. Ermogena	☽
SAB	20 S. Flavio	☽ ☽
DOM	21 S. Anselm	☽
LÖN	22 S. Helmut	☽
MERT	23 S. Adalbert	☽
MERC	24 S. Fidelis	☽
JÖB	25 S. Merch Evangelist	☽
VËN	26 S. Maria dal Bun Consèi	☽
SAB	27 S. Pire Canise	☽ ☽
DOM	28 S. Pire Chanel	☽
LÖN	29 S. Caterina da Siena	☽
MERT	30 S. Pio V	☽

L'ega – n sostegn important

L'ega é dagnora stada n elemënt essenzial por le survire dla porsona y chësc inçe dilan a süa forza de morvëia. Dandaia gnôra sfrutada dantadöt por le funzionamënt di morins da majenè la blâ, mo inçe por mète a jì siëies y d'atri injigns tecnics che gnò adorà dai artejans. Al n'é nia ma n cajo che les majeres siëies dla valada è plüdadí dlungia la Gran Ega, plütosc co dlungia val ater pice rü. Na majera forza dl'ega conzedò de podèi laurè plü saurì y plü debota. Inçe les fujines da feur y les berstots di atri artejans è scialdi dlungia n rü: tres rodes y rodeles jôra da mète a jì çichemai. Les mascinns d'al dèdaincö funzionëia cun la forza eletrica y inçe dailò él l'ega che à çiamò süa importanza. Mo te nosc raiun ara ti ultims agn ciafè çiamò n'atra funziun y n majer valur. Por podèi garantì de beles pistes da jì cui schi tratan döt l'invern, vëgnel adorè dër trôpa ega da fà nëi artifiziaia y cherié la materia a chëra che al ti vëgn dit „or blanch“, por les somes che mëss gnì investides dala fà, mo inçe por la richëza che ara porta te nosta valada.

Mà

2002

MERC	1	S. Ojöp Laurant	☾
JÖB	2	S. Atanàse	☾
VËN	3	SS. Filip y Iaco	☾
SAB	4	S. Florian	☾ ☽
DOM	5	S. Godehard	☽
LÖN	6	S. Antonia	☽
MERT	7	S. Helga	☽
MERC	8	S. Iduberga	☽
JÖB	9	S. Beât	☽
VËN	10	S. Gordian	☽
SAB	11	S. Gangolf	☽
DOM	12	S. Pancraz	☽ ☾
LÖN	13	S. Imelda	☽
MERT	14	S. Matì	☽ ☽
MERC	15	S. Torquato	☽ ☽
JÖB	16	S. Jan de Nèpomuch	☽ ☽
VËN	17	S. Pascal Baylon	☽ ☽
SAB	18	S. Jan I	☽ ☽
DOM	19	Pasca de Mà	☽ ☽ ☽
LÖN	20	Lönesc de Pasca de Mà	☽ ☽
MERT	21	S. Hermann	☽ ☽
MERC	22	S. Rita	☽ ☽
JÖB	23	S. Jan Dejidere	☽ ☽
VËN	24	S. Maria dal Aiüt	☽ ☽
SAB	25	S. Urban	☽ ☽
DOM	26	S. Filip Neri	☽ ☽ ☽
LÖN	27	S. Gustin	☽ ☽
MERT	28	S. Milio	☽ ☽
MERC	29	S. Massimin	☽ ☽
JÖB	30	S. Ferdinand	☽ ☽
VËN	31	S. Petronila	☽ ☽

Le laûr ti ciamp

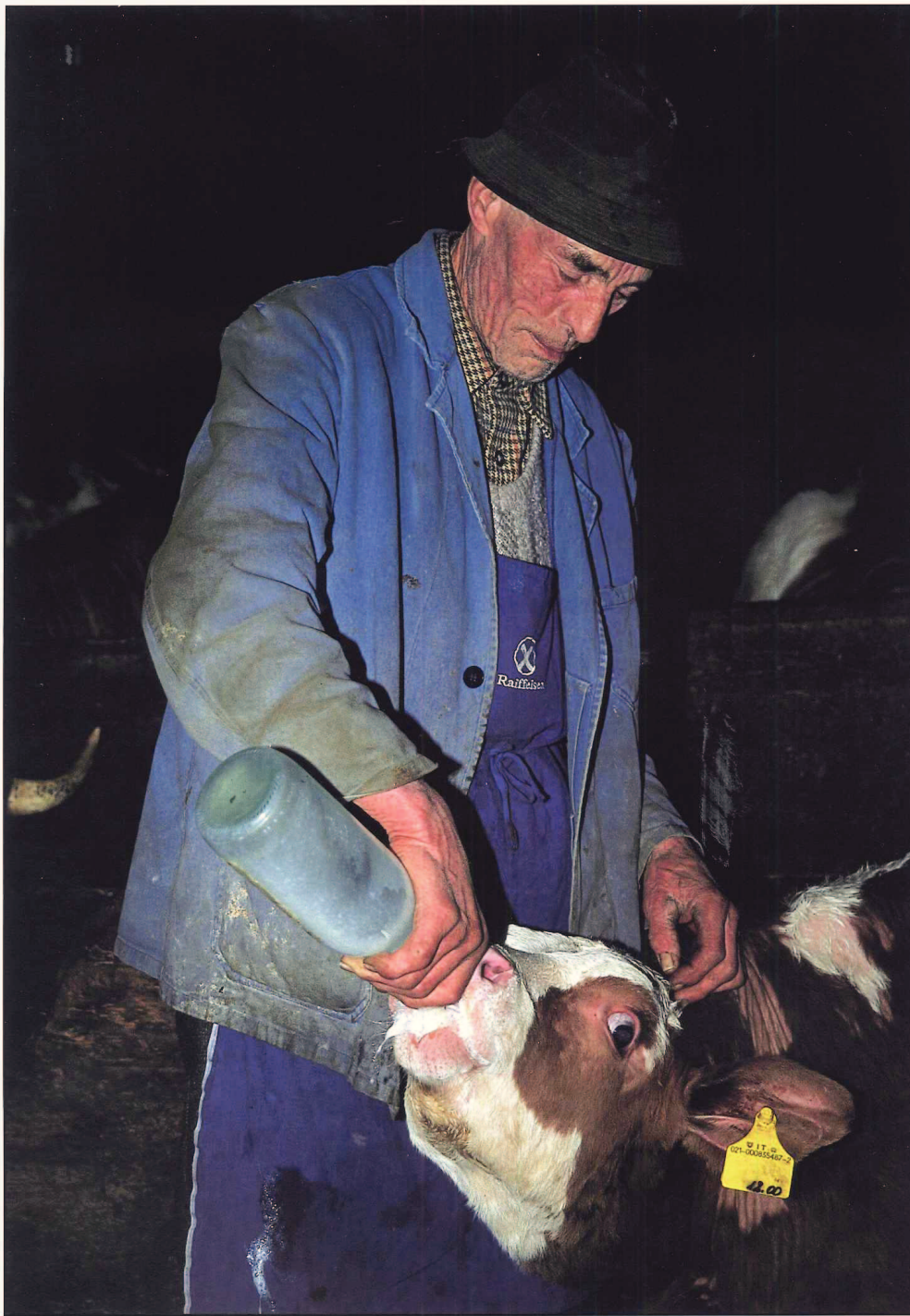
Inçe sce les condiziuns ambientales dla Val Badia é plü adatades por le zidlamënt de bestiam co por l'agricoltöra, â i ciamps söl mëte man dl secul passè impò ciàmò na gran importanza por la popolaziun dla valada. Te Mareo è la spersa di ciamps le dopl tan grana co chëra di pra y te dōta la pert bassa dla valada, bastâ i produc dila racoiüda por le mantegnimënt dla popolaziun. Te de bugn agn podò na pert di produc cïnamai gni venüda foradecà. Chësc n'è nia le cajo tla pert alta dla valada, scebëgn che al è inçe daiiò tröc ciamps. Söl mëte man dl 19. secul èl por ejëmpl a Corvara danter dui y cater de pici ciamps por vigni lüch (ti atri comuns cina 10 y deplü). Do le 1950 èl gnü dè sò la gran pert di ciamps. La racoiüda n'ess te vigni cajo nia plü bastè por le mantegnimënt dla popolaziun che è aumentada. Implü èl tröc che jò fora dla valada a laurè y porchël gnòl inçe a mancè les forzes de laûr de chères che al è debojëgn por laurè ti ciamp. Dl ater vers, alisirâ les vies de comunicaziun en pert miorades, l'importaziun dla blâ y d'atri produc sciöche soni, res, capüc y lin da foradecà. Mo la trasformaziun di ciamp te pra è plü co ater n fenomen tla pert alta dla valada. Tla pert bassa tolò i ciamps ciàmò ti agn '70 fora bindebo na gran lerch, dantadöt söles tëmple a sorëdl. Les gaujes por chères che la coltivaziun di ciamps é gnüda dada sò cun le tëm্প n'è nia ma da recondüje al aumënt dl turism o ala mançianza de forzes de laûr, mo bëgn plütosc a n sfrutamënt plü modern di terac, cun le zidlamënt de bestiam.

Jügn

2002

SAB	1	S. Iustin	♄
DOM	2	Les Antlès	♁
LÖN	3	S. Karl Lwanga	♁ ♀
MERT	4	S. Christa	♁
MERC	5	S. Bonifaze	♁
JÖB	6	S. Norbert	♁
VÉN	7	S. Sabiniano	♁
SAB	8	S. Medardo	♁
DOM	9	S. Felizian	♁
LÖN	10	Beât Heinrich da Balsan	♁
MERT	11	S. Barnaba	♁ ♁
MERC	12	S. Liun III	♁
JÖB	13	S. Antone da Padua	♁
VÉN	14	S. Hartwig	♁
SAB	15	S. Vi	♁
DOM	16	S. Beno	♁
LÖN	17	S. Adolf	♁
MERT	18	SS. Merch y Marzelin	♁ ♁
MERC	19	S. Romuald	♁
JÖB	20	S. Florénzia	♁
VÉN	21	S. Luigi	♁
SAB	22	S. Paulin	♁
DOM	23	S. Edeltraud	♁
LÖN	24	S. Jan Batista	♁ ♁
MERT	25	S. Eleonora	♁
MERC	26	SS. Jan y Paul	♁
JÖB	27	S. Ema	♁
VÉN	28	S. Ireneo	♁
SAB	29	SS. Pire y Paul	♁
DOM	30	S. Oto	♁

Le zidlamënt de bestiam

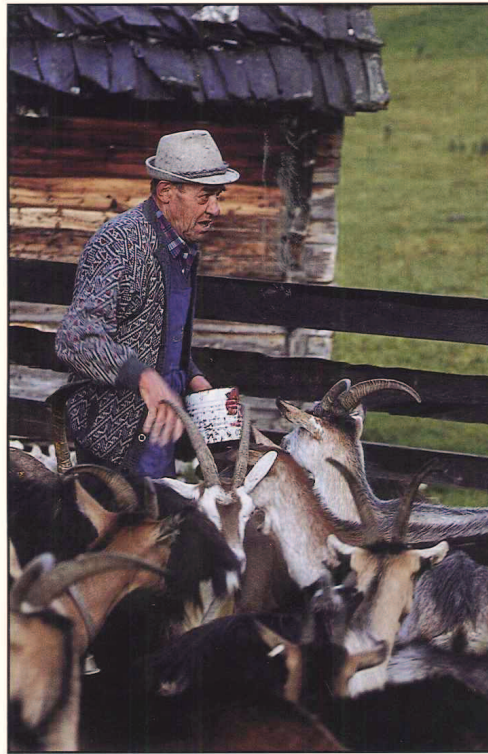
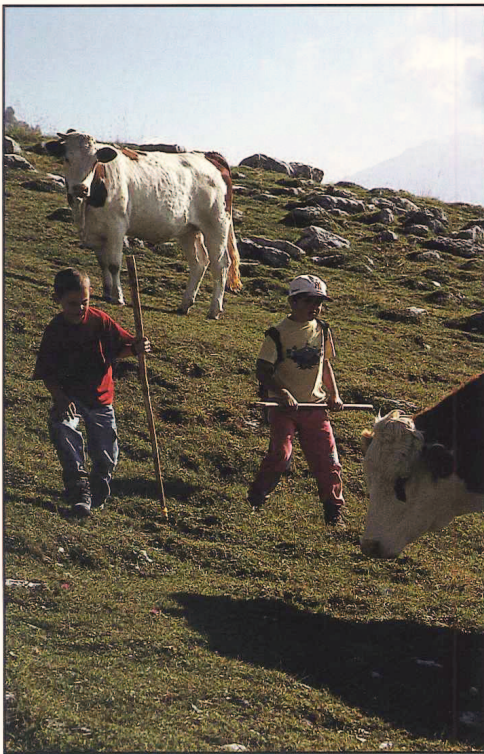
La spersa dles pastöres, che é la basa por l'alevamënt de bestiam, ê ti agn '70 oramai le mez tan grana co les sperses sfrutades por l'agricoltöra y l'economia dl bosch metüdes adöm: n sègn che chësta é diventada l'ativité prevalënta di paurs dla valada. Sce les pastöres dla valada y chères sön munt, rapresentâ la fontana por le nudrimënt di tiers tratan l'isté, spo â i pra da ciasa na gran importanza por podèi tignì i tiers te stala tratan l'invern. La grandëza y le rendimënt dl prè da ciasa stabilì do regula la ciaussa sön n lüch da paur. Porchèl messâl gni smendri le numer di tiers ti agn olache al ê püch fègn, por ne messèi nia cumprè fègn laprò che ess costè demassa. En pert podò le bojègn de fègn gnì corì cun le sié i pra da munt. Chisc â ciamò na majera importanza por chi lüsc, olache i pra da ciasa n'ê nia plü co tan gragn. Le fègn che gnò sié sön munt, gnò restlè y metü te tablé. Impormò d'invern, gnòl condüt jò de munt cun na liösa y metü te majun. Inçe sce le ji a sié sön munt é n gran laür, él al dédaincö ciamò tröc paurs che le fej, çiodiche al vègn odü sciöche na sort de „vacanza” sön munt.

Messè

2002

LÒN	1	S. Dietrich	☾
MERT	2	S. Martinian	☾ ☽
MERC	3	S. Tomèsc	☽
JÒB	4	S. Duri	☽
VÈN	5	S. Antone Maria Zacaria	☽
SAB	6	S. Maria Goretti	☽
DOM	7	S. Edelbürga	☽ ☽
LÒN	8	S. Elisabeta	☽ ☽
MERT	9	S. Veronica Giuliani	☽ ☽
MERC	10	S. Erich	☽ ☽ ☽
JÒB	11	S. Benedet	☽ ☽
VÈN	12	SS. Ermagora y Fortunat	☽ ☽
SAB	13	SS. Heinrich y Cunigunda	☽ ☽
DOM	14	S. Camil	☽ ☽
LÒN	15	S. Bonaventura	☽ ☽
MERT	16	S. Maria dal Carmel	☽ ☽
MERC	17	S. Alejo	☽ ☽ ☽
JÒB	18	S. Arnold	☽ ☽
VÈN	19	SS. Iüsta y Rufina	☽ ☽
SAB	20	S. Margarita d'Antiochia	☽ ☽
DOM	21	S. Laurènz da Brindisi	☽ ☽
LÒN	22	S. Maria Madalena	☽ ☽
MERT	23	S. Brighita dla Svezia	☽ ☽
MERC	24	S. Cristina	☽ ☽ ☽
JÒB	25	S. Iaco Apostul	☽ ☽
VÈN	26	SS. Iachin y Ana	☽ ☽
SAB	27	S. Lucan	☽ ☽
DOM	28	S. Inozènz	☽ ☽
LÒN	29	S. Marta	☽ ☽
MERT	30	S. Faustin	☽ ☽
MERC	31	S. Inaze da Loiola	☽ ☽

L'economia da munt

Sön les munts de proprieté privata dla Val Badia ciafon dantadöt insediament singui, cun na ciasota y na stala, despartides l'öna dal'atra, ater co te valgönes ezeziuns. Dainré röiel inçe laprò n tablè. Sön les munts comunitares, olache i paurs pò menè a pastöra i tiers, él deperpo gonot ma na ütia por le famèi. Ma sön les munts de Senes, Fodara Vedla y Pices Fanes él insediament cun deplü stales y üties. I paisc de munt, sciöche al ti vègn dit, à podü nasce te Mareo, dal momènt che i abitanò dl comun à le dèrt de fà sö üties y stales sön les munts dl comun. Insciö él sön Fanes ma öna na ütia de proprieté dl comun, da olache le famèi de comun aministrèia la munt. Dötes les atres üties y stales é de privac. Ala medema manira él inçe sön Senes y Fodara Vedla ma döes üties dl comun y dötes les atres é de privac. La gestiun de chèstes üties y stales ti vègn surandada a famèis y ciajarins tuç sö dai proprietars. Sön d'atres munts dla Val Badia, sciöche por ejèmpl Pöz y Gherdenacia, che é bele sura le nivel dl bosch, é la mancianza de stales y de üties un di maius problems, deache i tiers ne ciafa gnanca assosta sot i lègns canche al plöi o canche al nëi. Mo altamo valgügn paurs ne vèiga nia ite le debojègn de stales, dal momènt che dantadöt i tiers jogh devènta plü sterisc, sce ai s'aüsa da tignì fora le ri tèmp.

Aóst

2002

JÖB	1	S. Alfonso Maria de Liguori	☺
VÈN	2	S. Eusebio	☺
SAB	3	S. Lidia	☺
DOM	4	S. Jan Maria Vianney	☺
LÖN	5	S. Maria dala Nëi	☺
MERT	6	Transfiguraziun dl Signur	☺
MERC	7	S. Sist II	☺
JÖB	8	S. Domène	☺
VÈN	9	S. Roman	☺
SAB	10	S. Laurènz	☺
DOM	11	S. Clara	☺
LÖN	12	S. Ercolana	☺
MERT	13	S. Ciascian	☺
MERC	14	S. Maximilian Kolbe	☺
JÖB	15	S. Maria dal Ciüf	☺
VÈN	16	S. Alfred	☺
SAB	17	S. Iazint	☺
DOM	18	S. Elena	☺
LÖN	19	S. Jan Eudes	☺
MERT	20	S. Bernert	☺
MERC	21	S. Pio X	☺
JÖB	22	S. Maria Regina	☺
VÈN	23	S. Rosa da Lima	☺
SAB	24	S. Berto	☺
DOM	25	S. Sènese	☺
LÖN	26	S. Margareta da Faenza	☺
MERT	27	S. Monica	☺
MERC	28	S. Gustin	☺
JÖB	29	S. Sabina	☺
VÈN	30	S. Armando	☺
SAB	31	S. Raimund	☺

Le jì y gnì de munt

Çina ti agn '60 èl l'usanza che i famëis dles bisces abiness bele adöm sù tlaps incër mez mà por i condüje a pastöra tles perts plü al bas di pra da munt. Incër i pröms de jügn gnòl incè sfrutè les pastöres da munt resservades plü tert ales vaces y ai ciavai. Incër le 1970 à l'Ofize Verdabosc dla Provinzia tut provedimènc por che i tiers ne gniss nia menà tan adora sön munt y ne se mangess nia l'erba bele denant che ara podess crësce. Por dōta la Provinzia de Balsan èl gnü stabili la data di 10 de jügn, sciöche pröm dé da podèi menè i tiers a munt. Chësc provedimènt à dantadöt atochè le zidlamènt dles bisces. Por i atri zidladus n'è chësc degun problem, dal momènt che les vaces gnò insciö impormò menades a munt incër mez jügn. Incè por le gnì de munt èl stè l'ofize provincial che à stabili la data di 15 de setëmber sciöche terminn indicatif, scebègn che i paurs dla Val Badia à dagnora tignì cunt plü co ater dl tēp y dla cuantitè d'erba che è ciàmò söles pastöres. Sce le jì a munt cun i tiers n'è nia plü dagnora chël gran avvenimènt, dal momènt che i tiers vègn en pert cinamai condüc a destinaziun cun mesi motorisà, é le gnì de munt te deplü paisc dla valada n bel spetacul y n'ocajun por fà festa.

Setëmber 2002

DOM	1 S. Verena	✠
LÖN	2 S. Margarita da Leuven	✠
MERT	3 S. Gregore L'Gran	✠
MERC	4 S. Rosalia	✠
JÖB	5 S. Roswita	✠
VÈN	6 S. Magnus	✠
SAB	7 S. Regina	☉ ☽
DOM	8 Nadè de S. Maria	☽
LÖN	9 S. Corbinian	☽
MERT	10 S. Micurà da Tolent	☽
MERC	11 SS. Proteus y Iazint	☽
JÖB	12 S. Inom de S. Maria	☽
VÈN	13 S. Notburga	☾ ☽
SAB	14 Esaltaziun dla S. Crusc	☽
DOM	15 S. Maria dai Set Dolurs	☽
LÖN	16 S. Cornel	☽
MERT	17 S. Robert Bellarmin	☽
MERC	18 S. Lambert	☽
JÖB	19 S. Jenà	☽
VÈN	20 S. Eustachio	☽
SAB	21 S. Mateo Apostul	☽ ☿
DOM	22 S. Tomèsc da Villanova	☽
LÖN	23 S. Linus	☽
MERT	24 SS. Rupert y Virgile	☽
MERC	25 S. Klaus de Flüe	☽
JÖB	26 SS. Cosma y Damian	☽
VÈN	27 S. Vinzènz de Paul	✠
SAB	28 S. Wenzel	✠
DOM	29 SS. Michil, Gabriel y Rafael	☾ ✠
LÖN	30 S. Iarone	✠

Le bosch sciöche fontana de richëza por le pair

Çina söi mëteman di agn '60 rapresentâ le bosch na bona fontana de davagn por i paur d'la Val Badia, dal momënt che le zidlamënt de bestiam n'â nia ciãmò arjunt dër n bun nivel. Porchèl è la tentaziun por le pair tan plü grana da taié jö le bosch por le lignan da costruziun y da scialdè. Tia maiù pert di caji ne se cruziâ le pair nia de sentè do i lëgns olache al è gnü taié. Mo le sfrutamënt che è diventè oramai abusif, â portè pro che i prisc dl lignan tomass te n cört tèm. Laprò èl incè ciãmò gnü alzè les cutes sòn i lëgns che gnò taià. Porchèl n'è la motivaziun da taié nia plü tan grana y le bosch â indò albü la poscibilitè de se romëte. Por la Val Badia n'él mai gnü fat n plann por l'anuzamënt dl bosch sciöche al é gnü fat te val comun de Puster. Na te sort de plann vëgn do regula ma fat por de gran sperses – almanco sura i 100 ha. – y tla Val Badia röia les parzeles de bosch ma te dër püç caji sura chëra grandëza. Al dëdancò vëgn le bosch te nosta valada scialdi ma plü anuzé dai privac che à instèsc le bosch, che adora la lëgna da scialdè y da cujiné, o por lascè sié fora trës y brëies che vëgn adorades por la costruziun de majuns o tablà nüs.

October

2002

MERT	1	S. Terejia	☾
MERC	2	SS. Agni Proteturs	☾
JÖB	3	S. Ewald	☾
VËN	4	S. Francësch d'Assisi	☾
SAB	5	S. Meinhof	☾
DOM	6	S. Bruno	☾ ☼
LÖN	7	S. Maria dal Rosare	☾
MERT	8	S. Scimun	☾
MERC	9	S. Dionise	☾
JÖB	10	S. Francësch Borgia	☾
VËN	11	S. Guntmar	☾
SAB	12	S. Max	☾
DOM	13	S. Aurelia	☾ ☼
LÖN	14	S. Calist I	☾
MERT	15	S. Terejia d'Avila	☾
MERC	16	S. Margareta Maria Alacoque	☾
JÖB	17	S. Inaze d'Antiochia	☾
VËN	18	S. Lüca Evangelist	☾
SAB	19	S. Paul dla Crusc	☾
DOM	20	S. Wendelin	☾ ☼
LÖN	21	S. Ursula	☾ ☼
MERT	22	S. Salome	☾
MERC	23	S. Jan da Capestran	☾
JÖB	24	S. Antone Maria Claret	☾
VËN	25	S. Crispin	☾
SAB	26	S. Evarist	☾
DOM	27	S. Sabina	☾ ☼
LÖN	28	SS. Sciomon y Iüda Tadèo	☾
MERT	29	S. Ermelinda	☾ ☼
MERC	30	S. Bernert	☾
JÖB	31	S. Wolfgang	☾

Novèember

2002

VÈN	1	Gnissant	☾
SAB	2	Dé dles Armes (Animes)	☾
DOM	3	S. Hubert	☾
LÒN	4	S. Carlo Borromeo	☾ ☽
MERT	5	SS. Zacaria y Elisabeta	☾
MERC	6	S. Linert	☾
JÒB	7	S. Engelbert	☾
VÈN	8	S. Gottfried	☾
SAB	9	S. Roland	☾
DOM	10	S. Liùn le Gran	☾
LÒN	11	S. Martin de Tours	☾ ☽
MERT	12	S. Iójafat	☾
MERC	13	S. Stanislao Costca	☾
JÒB	14	S. Veneranda	☾
VÈN	15	S. Albert le Gran	☾
SAB	16	S. Margarita d'Ungaria	☾
DOM	17	S. Florin de Vinschgau	☾
LÒN	18	S. Odo	☾
MERT	19	S. Elisabeta da Thüringen	☾
MERC	20	S. Corbinian	☾ ☽
JÒB	21	Presentaziun de S. Maria	☾
VÈN	22	S. Zezilia	☾
SAB	23	S. Clemens I	☾
DOM	24	S. Flora	☾
LÒN	25	S. Caterina d'Alessandria	☾
MERT	26	S. Linert da Portomaurizio	☾
MERC	27	S. Modest	☾ ☽
JÒB	28	S. Berta	☾
VÈN	29	S. Iolanda	☾
SAB	30	S. André	☾

Le fà pan – laûr y tradiziun

Inçe al dédadincò vègnel ciàmò val iade fat le pan te ciàsa o tl vedl furn – magari ressanè – dlungia ciàsa. Te val ocasiun, sciöche por ejèmpl le marcé di paurs o la roda dles viles a Lungiarü, él vignun che pò odèi instèss sciöche le pan gnò fat plüdadí sòn n lüch da paur. N furn, de chi co gnò adorà laöta, é da ciáfè pro vigni vila, vijinanza o ciàsa da paur n pü plü da na pert fora. Plüdadí â oramai vigni vijinanza pro le furn inçe n morin dlungia le rü plü damprò, por podèi majenè la blâ che gnò adorada da fà pan. Chi co n'â degun morin, „i zocleri“, messâ jì dal mornâ dl païsc a se lascè majenè la blâ. Le fà pan è plüdadí na festa por i jogn dl païsc y nia demanco por les jones. I jogn savò avisa can y ola che al gnò fat pan y inçe cí jone che daidâ. Al é na bona ocasiun por i jogn da jì a crosti y magari inçe da ti rovè plü dlungia a val jona che ti stò a cör. Èi la daidâ da menè la pasta tl moltrâ, deache chësc è n laûr bindebo sfadius. Canche le laûr è rovè, ti gnòl ciàmò dè val da mangé a düc i jogn che â daidè y val croste y na pücia o l'atra da se tò a ciàsa. Söl dadoman sen jòl zoruch a ciàsa, aspetan de podèi jì, magari ciàmò en chël dé, invalgó d'ater a daidè fà pan.

Le turism devènta la basa economica dla Val Badia

Nia ma a Corvara y a Al Plan, mo inçe tl comun de Badia – dantadöt a La Ila y a S. Ciascian – â le turism bele ti agn '30 arjunt n bun nivel. La sajun da d'invern ê diventada dër importa dantadöt por i païsc dla pert alta dla valada. Al parò che le prozès de svilup y de mudaziun dl'economia ne podess oramai nia plü gnì archité sò, mo la secunda Gran Vera â ciamò n iade fat a na manira che la vita dla popolaziun restass liada ala tera y al lüch da paur. Do la Gran Vera çina i pröms agn '60 n'â le turism nia albü de gragn svilups y â por la popolaziun la medema importanzen co le laür da paur. Mo bele ala fin di agn '60 ê le turism diventè l'elemènt plü important dl'economia, altamo ti païsc dl'Alta Badia y a Al Plan de Mareo. I atri païsc n'ê gnanca gnüs sconà daldöt dal'esplosiun dl turism. Dantadöt la generaziun jona â en pert metü man de dè sò le laür da paur por jì a laurè tratan la sajun ti posc olache le turism â albü plü suzès. Por plöc paur representèia la poscibilitè de laurè pro n lift tratan l'invern na bona integraziun a sò. Davagn l'ütosc megher. Ti ultims agn â inçe metü man de flori n turism cultural ti païsc dl zënter dla valada, dantadöt a San Martin y a La Val. Ara se trata de n turism alternativ, che ti plej ai foresc che ó stè dalunc dal cajn dla massa y che ó nen savèi deplü sura les usanzas y les tradiziuns dl post. A San Martin ti pita l'Istitut Ladin y le Museum Ladin ai ghesch da foradecà na poscibilitè de ampliè i orizonc culturaì.

Dezember

2002

DOM	1	S. Natalia (1. Domènia d'Avènt)	☞
LÖN	2	S. Bibiana	☞
MERT	3	S. Francèsch Xaver	☞
MERC	4	S. Bèrbora	☞ ☞
JÖB	5	S. Iustinian	☞
VÈN	6	S. Micurà	☞
SAB	7	S. Ambròje	☞
DOM	8	S. Maria Imacolada (2. Domènia d'Avènt)	☞
LÖN	9	S. Valeria	☞
MERT	10	S. Angelina	☞
MERC	11	S. Artur	☞ ☞
JÖB	12	S. Hartmann	☞
VÈN	13	S. Lizia	☞
SAB	14	S. Orazè	☞
DOM	15	S. Cristina (3. Domènia d'Avènt)	☞
LÖN	16	S. Adelheid	☞
MERT	17	S. Iolanda	☞
MERC	18	S. Filipo	☞
JÖB	19	S. Urban	☞ ☞
VÈN	20	S. Eugenio d'Ant.	☞
SAB	21	S. Pire Canise	☞
DOM	22	S. Franzisca (4. Domènia d'Avènt)	☞
LÖN	23	S. Jan da Cracau	☞
MERT	24	SS. Adam y Eva	☞
MERC	25	Nadè	☞
JÖB	26	S. Stefo	☞
VÈN	27	S. Jan	☞ ☞
SAB	28	Dé Fantù	☞
DOM	29	S. Davide Re	☞
LÖN	30	S. Felize I	☞
MERT	31	S. Salvester	☞

Jenà	Forà	Merz	Auri	Mà	Jugn
1 Merc Naniù S. Maria uma de Chèl Bel Di	1 Sab S. Brighita	1 Sab S. Albin	1 Mert S. Hugo	1 Jòb S. Ojöp Laurant	1 Dom S. Iustin
2 Jòb S. Basila	2 Dom S. Maria dles Ciandères	2 Dom S. Carl	2 Merc S. Francèsch	2 Vèn S. Atanése	2 Lön S. Armin
3 Vèn S. Giénofafa	3 Lön S. Blaje	3 Lön S. Cunigunda	3 Jòb S. Richard	3 Sab SS. Filip y Iaco	3 Mert S. Karl Lwanga
4 Sab S. Hermes	4 Mert S. Veronica	4 Mert S. Lucio	4 Vèn S. Isidorò	4 Dom S. Florian	4 Mert S. Christa
5 Dom S. Amalia	5 Merc SS. Inognu y Albuin	5 Merc Capion	5 Sab S. Creszènzia	5 Lön S. Godehard	5 Jòb S. Bonifaz
6 Lön Casper, Marciun, Baldessè	6 Jòb S. Dorosa	6 Jòb S. Fridolin	6 Dom S. Pire	6 Mert S. Antonia	6 Vèn S. Norbert
7 Mert S. Valentin	7 Vèn S. Richard	7 Vèn SS. Perpetua y Felizita	7 Lön Jan de la Salle	7 Merc S. Helga	7 Sab Les Antlès
8 Merc S. Severin	8 Sab S. Iarone	8 Sab Jan de Di	8 Mert S. Walter	8 Jòb S. Iduberger	8 Dom Pasca de Mà
9 Jòb S. Julian	9 Dom S. Apollonia	9 Dom S. Franzisca da Roma	9 Merc Maria Cleofe	9 Vèn S. Beàt	9 Lön Lónes de Pasca de Mà
10 Vèn S. Gregore X	10 Lön S. Scolastica	10 Lön S. Emilian	10 Jòb S. Engelbert	10 Sab S. Gordian	10 Mert Beàt Heinrich da Baisan
11 Sab S. Paolin d'Acuilleia	11 Mert S. Maria da Lourdes	11 Mert S. Teresina Redi	11 Vèn S. Stanislao	11 Dom S. Gangolf	11 Merc S. Barnaba
12 Dom S. Hilda	12 Merc S. Gregòre	12 Merc S. Max	12 Sab S. Zenone	12 Lön S. Pancraz	12 Jòb S. Liun III
13 Lön S. Iare	13 Jòb S. Adolf	13 Jòb S. Rosina	13 Dom Domània di Ori	13 Mert S. Imelda	13 Vèn S. Antone de Padua
14 Mert S. Felice da Nola	14 Vèn S. Valentin da Terni	14 Vèn S. Metilda	14 Lön S. Valerian	14 Merc S. Matf	14 Sab S. Hartwig
15 Merc S. Remedè	15 Sab S. Siegrifrid	15 Sab S. Clemens M. H.	15 Mert S. Hunna	15 Jòb S. Torquato	15 Dom S. Vi
16 Jòb S. Marzolin	16 Dom S. Iuliana	16 Dom S. Heribert	16 Marc S. Lambert	16 Vèn S. Jan de Nèpomuch	16 Lön S. Beno
17 Vèn S. Antone dai Tiers	17 Lön S. Fondus di Serviè	17 Lön S. Patrice	17 Jòb S. Anicet	17 Sab S. Pascal Baylon	17 Mert S. Adolf
18 Sab S. Prisca	18 Mert S. Sciomun	18 Mert S. Eduard	18 Vèn Vändres Sanè	18 Dom S. Jan I	18 Merc SS. Merch y Marzelin
19 Dom S. Mario	19 Merc S. Irmgard	19 Merc S. Ojöp	19 Sab Sabeda Santa	19 Lön S. Zelestin	19 Jòb S. Romuald
20 Lön S. Bostian	20 Jòb S. Irmgard Emparedèssa	20 Jòb S. Christian da Köln	20 Dom Pasca	20 Mert S. Bernhart	20 Vèn S. Florènzia
21 Mert S. Agnes	21 Vèn Pire Damiani	21 Sab S. Lea	21 Lön Lónes de Pasca	21 Merc S. Hermann	21 Sab S. Luigi
22 Merc S. Vinzènz	22 Sab S. Margherita da Cortona	22 Sab S. Lea	22 Mert S. Helmut	22 Jòb S. Rita	22 Dom Les Antlès
23 Jòb S. Emeranziana	23 Dom S. Policarp	23 Dom S. Turibe	23 Merc S. Adalbert	23 Vèn S. Jan Dejèdere	23 Lön S. Edeltraud
24 Vèn S. Francèsch de Sales	24 Lön S. Ida	24 Lön S. Catarina	24 Sab S. Maria dal Aiüt	24 Sab S. Maria dal Aiüt	24 Mert S. Jan Batista
25 Sab S. Wolfram	25 Mert S. Valburga	25 Mert S. Maria de Merz	25 Vèn S. Merch Evangelist	25 Dom S. Urban	25 Merc S. Eleonora
26 Dom S. Timoteo y Tito	26 Mert S. Metilda	26 Merc S. Liudger	26 Lön S. Maria dal Bun Consèi	26 Lön Filip Neri	26 Jòb SS. Jan y Paul
27 Lön S. Angela Merici	27 Jòb S. Gabriel	27 Jòb SS. Haimo y Beàt Forwin	27 Dom S. Pire Canise	27 Mert S. Gustin	27 Vèn S. Ema
28 Mert S. Tomèsc d'Acuin	28 Vèn S. Roman	28 Vèn S. Guntram	28 Lön S. Pire Chanèl	28 Merc S. Milio	28 Sab S. Ireneo
29 Merc Beàt Ojöp Frèinademetz		29 Sab S. Helmut	29 Mert S. Caterina da Siena	29 Jòb S. Massimil	29 Dom SS. Pire y Paul
30 Jòb S. Martina		30 Dom S. Gherin	30 Merc S. Pio V	30 Vèn S. Ferdinand	30 Lön S. Oto
31 Vèn S. Jan Bosco		31 Lön S. Cornelle		31 Sab S. Petronia	

Messè	Aòst	Setèmber	Otober	Novèmber	Dezèmber
1 Mert S. Dietrich	1 Vèn S. Alfonso Maria de Liguori	1 Lön S. Verena	1 Merc S. Terejia	1 Sab Gniasant	1 Lön S. Natalia
2 Merc S. Martinian	2 Sab S. Eusebio	2 Mert S. Margarita da Leuven	2 Jòb SS. Agnui Proteturs	2 Dom Dé dies Armes (Animes)	2 Mert S. Bibiana
3 Jòb S. Tomèsc	3 Dom S. Lidia	3 Merc S. Gregore L'Gran	3 Vèn S. Ewald	3 Lön S. Hubert	3 Merc S. Francèsch Xaver
4 Vèn S. Duri	4 Lön S. Jan Maria Vianney	4 Jòb S. Rosalia	4 Sab S. Francèsch d'Assisi	4 Mert S. Carlo Borromeo	4 Jòb S. Bèrborà
5 Sab S. Antone Maria Zaccaria	5 Mert S. Maria daia Nsi	5 Vèn S. Roswita	5 Dom S. Meinhof	5 Merc SS. Zaccaria y Elisabeta	5 Vèn S. Iustinian
6 Dom S. Maria Goretti	6 Merc Transfiguraziun di Signur	6 Sab S. Magnus	6 Lön S. Bruno	6 Jòb S. Linert	6 Sab S. Micurà
7 Lön S. Edelburga	7 Jòb S. Sist II	7 Dom S. Regina	7 Mert S. Maria dal Rosare	7 Vèn S. Engelbert	7 Dom S. Ambròje
8 Mert S. Elisabeta	8 Vèn S. Domène	8 Lön S. Maria	8 Mert S. Sciomun	8 Sab S. Gottfried	8 Lön S. Maria Imacolada
9 Merc S. Veronica Giuliani	9 Sab S. Roman	9 Mert S. Corbinian	9 Jòb S. Dionise	9 Dom S. Roland	9 Mert S. Valeria
10 Jòb S. Erich	10 Dom S. Laurènz	10 Merc S. Micurà da Tolent	10 Vèn S. Francèsch Borgia	10 Lön S. Liun le Gran	10 Merc S. Angelina
11 Vèn S. Benedet	11 Lön S. Clara	11 Jòb SS. Proteus y Iezint	11 Sab S. Guntram	11 Mert S. Martin de Tours	11 Jòb S. Artur
12 Sab SS. Ermagora y Fortunat	12 Mert S. Ercolana	12 Vèn S. Inom de S. Maria	12 Dom S. Max	12 Merc S. Iojafat	12 Vèn S. Hartmann
13 Dom SS. Heinrich y Cunigunda	13 Merc S. Ciascian	13 Sab S. Notburga	13 Lön S. Aurelia	13 Jòb S. Stanislao Costca	13 Vèn S. Litzia
14 Lön S. Camil	14 Jòb S. Maximilian Kolbe	14 Dom Esaltaziun dia S. Crusc	14 Mert S. Calist I	14 Vèn S. Veneranda	14 Dom S. Orazè
15 Mert S. Bonaventura	15 Vèn S. Maria dal Ciuf	15 Lön S. Maria dai Set Dolurs	15 Mert S. Terejia d'Avila	15 Sab S. Florin de Vintchgau	15 Lön S. Cristina
16 Merc S. Maria dal Carmel	16 Sab S. Alfred	16 Mert S. Cornel	16 Jòb S. Margareta Maria Alacoque	16 Dom S. Margarita d'Ungaria	16 Mert S. Adelheid
17 Jòb S. Alejo	17 Dom S. Iazint	17 Mert S. Robert Bellarmin	17 Vèn S. Inaze d'Antiochie	17 Lön S. Florin de Vintchgau	17 Merc S. Iolanda
18 Vèn S. Arnold	18 Lön S. Elena	18 Jòb S. Lambert	18 Sab S. Lúca Evangelist	18 Mert S. Odo	18 Jòb S. Filippo
19 Sab SS. Iusta y Rufina	19 Mert S. Jan Eudes	19 Vèn S. Jenà	19 Dom S. Paul dia Crusc	19 Merc S. Elisabeta de Thüringen	19 Vèn S. Urban
20 Dom S. Margarita d'Antiochia	20 Mert S. Bernert	20 Sab S. Eustachio	20 Lön S. Wendelin	20 Mert S. Corbinian	20 Sab S. Eugenio d'Ant.
21 Lön S. Laurènz da Brindisi	21 Jòb S. Pio X	21 Dom S. Mateo Apostul	21 Mert S. Ursula	21 Vèn Presentaziun de S. Maria	21 Dom S. Pire Canise
22 Mert S. Maria Madalena	22 Vèn S. Maria Regina	22 Lön S. Tomèsc da Villanova	22 Merc S. Salome	22 Sab S. Zezilia	22 Lön S. Francisca
23 Merc S. Brighita dia Svezia	23 Sab S. Rosa da Lima	23 Mert S. Linus	23 Jòb S. Jan da Capestran	23 Dom S. Clemens I	23 Mert S. Jan da Cracca
24 Jòb S. Cristina	24 Dom S. Berto	24 Merc SS. Rupert y Virgile	24 Vèn S. Antone Maria Claret	24 Lön S. Fiora	24 Merc SS. Adam y Eva
25 Vèn S. Iaco Apostul	25 Lön S. Sènese	25 Jòb S. Klaus de Flüe	25 Sab S. Crispin	25 Mert S. Caterina d'Alessandria	25 Jòb Nadè
26 Sab SS. Iachin y Ana	26 Mert S. Margareta da Faenza	26 Vèn SS. Cosma y Damian	26 Dom S. Evarist	26 Merc S. Linert da Portomauroiz	26 Vèn S. Stefo
27 Dom S. Lucan	27 Mert S. Monica	27 Sab S. Vinzènz de Paul	27 Lön S. Sabina	27 Jòb S. Modest	27 Sab S. Jan
28 Lön S. Inczènz	28 Jòb S. Gustin	28 Dom S. Wenzel	28 Mert SS. Sciomun y Iúda Tadedè	28 Vèn S. Berta	28 Dom Dé Fantù
29 Mert S. Maria	29 Vèn S. Sabina	29 Lön SS. Michil, Gabriel y Rafael	29 Merc S. Ermelinda	29 Sab S. Iolanda	29 Lön S. Davide Re
30 Merc S. Faustin	30 Sab S. Armando	30 Mert S. Iarone	30 Jòb S. Bernert	30 Dom S. André	30 Mert S. Felize I
31 Jòb S. Inaze da Loiola	31 Dom S. Raimund		31 Vèn S. Wolfgang		31 Merc S. Salvester

Fotografies:

cuertl	Trà scorzes	(Alfred Erardi)
jenà	Mènacrèp da laöta	(Mathias Kostner)
forà	Mènacrèp al dèdaiacò	(Alfred Erardi)
merz	Laür te bosch	(Helmuth Elzenbaumer)
	Zona artejanala da Pidrò	(Helmuth Elzenbaumer)
	Laurè da tistler	(Werner Pescosta)
auri	Ziplé	(Alfred Erardi)
	Laurè cun la flex	(Mario Clara)
	Fujina da feur	(Mario Clara)
mà	Carigà y tistler	(Helmuth Elzenbaumer)
	Roda de n morin	(Alfred Erardi)
jugn	Rü	(Mario Clara)
	Áiavè soni	(Helmuth Elzenbaumer)
messè	Ojorè	(Helmuth Elzenbaumer)
agost	Áiavai	(Franz Moling)
	Famèis de munt	(Mario Clara)
setèmber	Bisces gnüdes de munt	(Helmuth Elzenbaumer)
	Gni de munt	(Alfred Erardi)
otober	Portè lègna	(Vito Zingerle)
novèmber	Arcuncè pan	(Mario Clara)
	Fà pan y crosti	(Franz Moling)
dezèmber	Plan de Corones	(Mathias Kostner)
	Schialpinism	
	Sòn piza	

Les atres fotografies é gnüdes metüdes a desposiziun da Martina Adang, Ivan Castlunger y Werner Pescosta.

Creaziun, fotografies y tesè é metüs sot a proteziun di dèrc d'autur - Reproduziun proibida. Le calènder é sotmetü a bol de publicaziun, sc'al vègn tachè fóra ti locai publics.

Impressum

Coordinaziun y tesè: Werner Pescosta
 Editur: Cassa Raiffeisen Val Badia
 Stamparia: Typak, Urtijèi
 Grafica: Paolo Anvidalfarei
 Calènder metü adóm en colaboraziun cun le Fotoclub Val Badia